

POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Hana Konířová:

Nové impulzy do spolupráce EU – NATO? Francie, Velká Británie a vztahy EU – NATO

Posuzovaná práce je rozšířenou a doplněnou verzí magisterské práce, již autorka obhájila v červnu 2010. I dva roky poté lze konstatovat, že se práce věnuje aktuálnímu a současně dlouhodobému problému evropské politiky – vzájemným vztahům Evropské unie a NATO - z perspektivy dvou klíčových aktérů, Británie a Francie. Páteř práce tvoří výchozí otázka, zda návrat Francie do vojenských struktur NATO v roce 2009 a uzavření komplexní obranné smlouvy mezi Francií a Británií o rok později zlepšilo spolupráci mezi Evropskou unií a Severoatlantickou aliancí.

Práce je vedle úvodu a závěru rozdělena do čtyř základních částí. První z nich nastiňuje základní parametry nedávného vývoje Společné (dříve Evropské) bezpečnostní a obranné politiky EU a také Severoatlantické aliance. V této souvislosti je ale třeba poznamenat, že název kapitoly 2.1 „EU a NATO – vztahy“ je nejen stylisticky neobratný, ale hlavně neodpovídá jejímu obsahu. Součástí této části práce je rovněž představení změn vyplynulých v SBOP z Lisabonské smlouvy a v NATO z nové Strategické koncepce. Klíčovým analytickým přínosem je vymezení dvou důležitých překážek spolupráce mezi SBOP a NATO: turecko-kyperského konfliktu a sporu o vznik a povahu operačního velitelství Evropské unie.

Následující části postupně probírají klíčové složky hypotézy formulované v úvodu práce. Kapitola tři se analyzuje postoje Francie a Británie k bezpečnostní a obranné politice v rámci evropské bezpečnostní architektury. Další kapitola se věnuje dvěma zkoumaným nezávislým proměnným – návratu Francie do aliančních vojenských struktur a britsko-francouzské obranné smlouvě. Kapitola pět poté zkoumá dopady těchto dvou aktů a jejich působení na závislou proměnnou v podobě obranné spolupráce EU-NATO.

Práce byla autorkou pojata jako čistě empirická analýza a oproti předchozí magisterské verzi byly vypuštěny odkazy na teoretické ukotvení. Tato úprava textu jednoznačně prospěla, protože původní začlenění teoretických pasáží působilo neústrojně a jeho přidaná hodnota byla pochybná. Ocenit je třeba i další provedené úpravy, zejména komplexní a mimořádně pečlivou aktualizaci. Nestává se zcela běžně, aby rigorózní práce přinášela oproti magisterské nějakou novou kvalitu; autorce se to jednoznačně podařilo.

Provedená analýza je dobře strukturovaná a působí přesvědčivým, propracovaným dojmem. Autorka suverénně pracuje s použitými zdroji, včetně informací získaných z osobních rozhovorů s oficiálními představiteli i pracovníky think-tanků, jejichž ústrojně začlenění velmi oceňuji. Výsledkem je i po provedených úpravách komplexní, detailní a ucelená studie, z níž je dobře patrna autorčina bezpečná orientace v tématu.

Výtek k posuzovanému textu není mnoho. Tou nejvážnější je ne zcela adekvátní zacházení s postulovanými zprostředkujícími proměnnými v podobě turecko-kyperského konfliktu a

sporu o unijní operační velitelství. Problémem není jejich výchozí vymezení tímto způsobem, ale práce s nimi v kapitole 5.3. Když zde autorka zkoumá dopady francouzského návratu do vojenských struktur NATO a britsko-francouzské obranné smlouvy právě na dva výše uvedené faktory, mění ve skutečnosti jejich analytické postavení z intervenující proměnné v proměnnou závislou, aniž by tento krok reflektovala.

Druhá poznámka se týká rozporu v závěrečném hodnocení dopadů zkoumaných nezávislých proměnných. Zatímco na s. 104 autorka tvrdí, že „na základě analýzy získaných informací je možné shrnout, že znovuzačlenění Francie do integrované struktury NATO byla opravdu pozitivním impulzem do vztahů obou organizací“, na s. 106 říká, že „vliv dvou nových impulzů na odstranění konkrétních překážek ve spolupráci EU a NATO je prozatím bohužel spíše nulový nebo velmi malý.“ Vzhledem k tomu, že výše v práci operacionalizovala problematičnost vztahů EU-NATO právě prostřednictvím aspektů sporu mezi Tureckem a Kyprem, resp. o povahu operačního velitelství EU, bylo by při obhajobě dobré tento rozpor v hodnocení objasnit.

Díličí výhrady lze mít k místy poněkud šroubovanému jazyku, které občas trpí nadužíváním trpného rodu (např. „Na nové impulzy bylo nahlíženo prizmatem dvou klíčových hráčů...“ – s. 3) nebo nešikovným vyjadřováním (viz „... k přílišné intenzitě nikdy nedocházelo.“ – s. 10). Ostatně, nejsem si zcela jist správností slovní vazby v názvu práce: skutečně je česky správně „nové impulzy *do* spolupráce“? V této souvislosti bych ještě zmínil, že kompletní přejmenování kapitol a podkapitol oproti výchozí magisterské práci snad ani nebylo nutné, navíc jsou v některých případech původní nadpisy vhodnější (např. původní název kapitoly 2.1 „Vztahy EU a NATO“ versus nový „EU a NATO – vztahy“). Text je také na mnoha místech zbytečně rozkouskovaný do krátkých, jednovětvých odstavců, které narušují plynutí argumentace. V souhrnu je ale styl a jazyk práce poměrně vytříbený a gramatické či interpunkční chyby se v textu prakticky nevyskytují (jedna z mála výjimek: správně je „naděje tohoto *typu*“, nikoli *tipu* – viz s. 96). Práce obsahuje všechny požadované náležitosti (českou a anglickou anotaci a klíčová slova, anglické shrnutí, původní projekt), navíc je doplněna pečlivě zpracovaným přehledem použitých zkratk.

Výše uvedené kritické připomínky by neměly zastřít skutečnost, že posuzovaná práce je kvalitní analýzou, která přesvědčivě prezentuje vlastní, informovaný vhled autorky do zkoumané problematiky, podložený mimo jiné sadou zajímavých a aktuálních interview. **Doporučuji ji** proto bez jakýchkoliv pochybností **k obhajobě**.